СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 81. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 8-го квітня, 1937. VOL. XLV. No. 81. Jersey City, N. J., Thursday, April 8, 1937. THREE CENTS

СТРАЙК У КРАЙСЛЕРОВИХ ФАБРИКАХ ПОЛАГОДЖЕНИЙ

ЛЕНСИНҐ (Мішіґен). — Джан Луис і Волтер Крайслер добилися в вівторок угоди, котрою закінчено страйк робітників автомобільного підприємства Крайслера, що тривав 13 днів. Луис запевнив, що робітники не будуть виходити на сидячі страйки, а підприємсто Крайслера признало Комітет для Промислової Орґанізації.

Ґубернатор Мерфі, котрий немало причинився до навязання переговорів і до їх викінчення, заявив, що робітники вернуться до роботи якнайскорше, а в вівторок пічнуться дальші переговори про подробиці умови.

Умова відноситься до 65,000 робітників.

НОВІ СИДЯЧІ СТРАЙКИ В ҐЕНЕРАЛЬНІЙ МОТОРОВІЙ КОРПОРАЦІЇ.

ЛЕНСИНҐ (Мішіґен). — Два нові сидячі страйки закрили три фабрики Ґенеральної Моторової Корпорації, дві в цьому місті, а одну в Сеґино. Страйк має вплив на працю 19,000 робітників.

Мартин, президент автомобільної юнії, каже, що страйк почався з жарту. По скінченню денної шихти кількох робітників перед виходом з фабрики сіло. Інші робітники взяли це за серіозну демонстрацію й сіли собі. Підприємство каже, що страйк викликав відділ автомобільної юнії.

КОНҐРЕС ЗБИРАЄТЬСЯ ДО ОСУДЖЕННЯ СИДЯЧИХ СТРАЙКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Не дивлячися на те, що прихильники уряду відкинули поправку до робітничого закона Ваґнера, осуджуючу сидячі страйки, серед більшости в конґресі виринає тепер бажання видати осуд уживання сидячих страйків у боротьбі проти фабрикантів.

Представники більшости виробили вже нарис резолюції, котрою осуджується сидячі страйки, шпиґунство проти робітників і відмову підприємців говорити з робітничими орґанізаціями за умовини праці.

СВЯТКУЮТЬ РІЧНИЦЮ ВСТУПЛЕННЯ ДО ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН. — Заходами федерального уряду й громядських установ відсвятковано тут урочисто двацятьліття виповідження війни Німеччині Злученими Державами. У столиці свято зазначилося великою військовою парадою, котру переглядав президент Рузвелт та ріжні військові й цивільні достойники.

Тимчасом у конґресі демонстровано проти подібного нового приступлення Злучених Держав до світової війни, якби така вибухла. Що друга світова війна приготовляється, це була загальна опінія конґресменів і сенаторів, що промовляли при цій нагоді.

У палаті послів виринула замітна ріжниця поглядів щодо цього, чи американський народ був за виповідження війни Німеччині. Конґресмен Кнутсон з Минесоти, котрий у 1917 році голосував був проти виповідження, говорив тепер, що американський уряд виповів був війну проти бажання американського народу. Конґресмен Гемилтон Фиш казав, що уряд виповів війну, бо її хотів американський народ.

ГРОМАДЯНСТВО ПРОТИ „ЧУЖИХ ВОЄН".

ВАШИНҐТОН. — У радіових промовах з приводу двацятьліття виповідження війни Німеччині Злученими Державами промовляли як представники орґанізації „Новфорен-Вор Крусейд", бувший віцеадмірал американської военної фльоти Ричард Бирд, пані Рузвелтова, жінка президента, та відомий проповідник, Гарі Фоздик. Бесідники заявлялися проти участи Злучених Держав у новій світовій війні. Фоздик говорив, що в першій світовій війні американців „немилосерно обдурено".

ВЖЕ УХВАЛЕНО ОДИН ЗАКОН ПРОТИ СИДЯЧИХ СТРАЙКІВ.

МОНТПЕЛІЄР. — Леґіслятура стейту Вермонт ухвалила перший у краю закон проти сидячих страйків.

Закон накладає на кожного учасника такого страйку кару вязниці до двох літ та гривну до 1,000 долярів.

НАЙШЛИ МІСЦЕ ЛЕТНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

АЛБУКЕРКЕ (Ню Мексико). — Летуни зочили вже останки великого пасажирського літака летничого підприємства Доґласа, що минулої суботи розбився по дорозі з Каліфорнії до Ню Йорку. Літак видно, впав у горах в Арізоні, на висоті 8,500 стіп.

До літака вислано вже ратунковий відділ з 35 людей. Дорога до нього йде через простори без доріг і стежок, до того завалені снігами.

ЗУДАРЕННЯ ЛІТАКІВ В ПОВІТРЮ.

САН ДІЄҐО (Каліфорнія). — Підчас маневрів американської военної фльоти зударилися над океаном два бомбери. Літаки впали в море. Згинули 4 летуни.

ЗА БОРОТЬБУ ПРОТИ ВЕНЕРИЧНИХ НЕДУГ.

НЮ ЙОРК. — Річна конвенція орґанізації шпитальних доглядачок нюйорської округи займається багато боротьбою проти венеричних недуг.

Референти підчеркували, що полові недуги поширяються в Америці з страшною силою через те, що родичі не повчають дітей про полові справи, а уряди не займаються цею справою. Підчеркували теж, що від заведення „нового розділу" федеральний уряд дав почин боротьбі проти венеричних недуг.

НА ДОПОМОГУ ЗДОРОВЛЮ НЕЗАМОЖНОМУ НАСЕЛЕННЮ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Стейтова леґіслятура певно ухвалить без поважної опозиції закон про видання з каси стейтового уряду $400,0000 на закупно сироватки проти запалення леґенів для незаможних людей.

ОХОЛОДЖЕННЯ СОВЄТІВ З ФРАНЦІЄЮ.

ЛОНДОН. — В авторитетних кругах кружляє переконання, що відносини між Совєтами і Францією холодніють. Незадоволені головно совєтські військові круги, які є розчаровані з того, що Франція не хотіла заключити зі Совєтами військового союзу. Одначе те позірне „розчарування" пояснюють також тим, що між Совєтами і Німеччиною таки приходить до зближення.

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИК УТОПИВСЯ У МАЙНІ.

В пятницю пополудні 19-го лютого, у Пенн копальні, в місцевості, що зветься Немейо, а лежить у віддалі яких 14 миль від Едмонтону, утопився український робітник, Михайло Бетчук. Покійний Бетчук, який числив 23 роки життя, всунувся зелевейтора й упав у заглиблення при вході до майни, яке було наповнене водою та втопився. Суд коронера видав вирок, що М. Бетчук згинув наслідком нещасливого випадку й ніхто не поносить вини за його смерть.

СТРАЙК УЧНІВ У ВІННІПЕҐУ.

Управа публичних шкіл в Іст Килдонан, на передмістю Вінніпеґу, придбала собі несподівано клопіт, коли поміняла принципалів у двох школах. В обох школах застрайкувало 83 учнів і учениць. Одні страйкували з таблицею, на котрій було написано: „Хочемо назад панни А. М. Кук", а діти з другої школи виписали: „Хочемо назад пана А. Дж. Андерсона". Діти загрозили сидячим страйком. У справу вмішалися родичі дітей, що раді дізнатися хто то впав на такий чудовий помисл поміняти вчителів перед іспитами.

ВИБИВ ШИБИ ВАРТОСТИ $400, ПОМУ НЕ ВИДАЛИ ЗДАЧІ У ВИСОТІ 80 ЦЕНТІВ.

Джордж Линдсей вибив у Вінніпеґу дві великі шиби у Джордж Ґотелі, вартости $400. Арештований поліцією оправдувався старий сиволосий Линдсей тим, що доконав свого вчинку зпімсти, бо ґотельник при видачі здачі за випите пиво, не видавйому 80 центів. Суддя дав Линдсеєві 7 місяців часу на заплачення спричиненої шкоди.

УКРАЇНСЬКИЙ ФАРМЕРСЬКИЙ ХЛОПЕЦЬ ВИНАХІДНИКОМ МАШИНИ ДО ЛІТАННЯ.

Юрко Семака, 22-літній фармерський хлопець у Вастео, коло Белліс в Алберті, збудував у великій тайні апарат до літання і збирається задемонструвати його в Едмонтоні, де — як каже — буде літати 20 мінут у воздусі. Нова машина не має мотору а порушається при помочі мускулів і нервів летуна.

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА ПІД ОБСТРІЛОМ „КОМУНІСТА".

„Комуніст" з датою 23. лютня ц. р. у статті п. н. „Криве дзеркало" гостро критикує орган Союзу письменників Рад. України „Літературну Газету". „Комуніст" закидає „Літературній Газеті" брак якої небудь поважної критики, наївність в оцінках, постійне вихвалювання всього, що появиться на книгарськім ринку. Зокрема невдоволений „Комуніст" з того, що „Літературна Газета" прихильно поставилась до драми, що її перед кількома місяцями написав „ворог" Сенченко, що дало йому спроможність „полагоджувати за параваном „Літ. Газ." свої брудні справи" Дальше твердить „Комуніст", що редактор „Літературної Газети Тардов не розуміє якслід відповідального завдання преси в справі виховання літературних кадрів. „Комуніст" взиває Союз письменників Рад. України, щоби вони якнайшвидше підняли рівень свого органу.

Стаття в „Комуністі" вказує на те, що Союз письменників Рад. України перед чисткою, хоч тому рік переведено в ньому основну чистку.

КАБАН ПОКУСАВ СМЕРТЕЛЬНО ФАРМЕРА.

Петро Симко, 53-літній фармер з Вудбенд дистрикту, 15 миль на південний схід від Едмонтону, згинув трагічною смертю. Гнав він дорогою великого кабана, котрий несподівано кинувся на нього і покусав його болючо та перегриз йому артерію на правій нозі. Ніхто не був свідком трагічної події. Симка знайшов його сусід, коли вже був мертвий.

УРОДИЛИСЬ ЗРОСЛІ ТЕЛЯТА

У фармера Едвина Бута, що мешкає в околицях Едмонтону, вродились недавно зрослі, або як їх називають сіямські телята. Телята, що народились неживі, були зрослі зі собою почавши від карків, а скінчивши на задніх частях.

СКАСУВАЛИ МАТУРУ В НОВИХ ҐІМНАЗІЯХ.

Цього року перший раз у Польщі припадає закінчення науки в ґімназіях нового типу. Молодь, що покінчить у червні ц. р. останню, це є 4-ту клясу ґімн. нового типу, може переходили до 2-літніх ліцеальних шкіл, що їх перший раз вводять цього року в вересні. Міністерство освіти рішило, що на закінчення науки в ґімназіях нового типу не буде матури, ані ніяких інших особливих іспитів. Зате молодь, що буде переходити до ліцеїв, буде здавати вступні іспити, а й то не вся молодь, а тільки ті, хто на свідоцтві за друге півріччя 4-тої ґімн. кляси має загальний вислід ледви достаточний. Ліцеї є троякого типу: гуманістичні, математично-природничі й адміністраційні. Ці останні будуть запізнавати молодь з засадами адміністраційної служби в державі й самоуправі.

ДРАМА ФАРМЕРКИ ЗДОБУЛА ПЕРШУ НАГОРОДУ.

Чотири особи з Маршал, де живе 104 людей, будуть репрезентувати Саскачеван на домініяльних драматичних пописах в Оттаві в другій половині квітня.

Пані Ф. Бінкель з Маршал Драматичного Клюбу здобула першу нагороду, Камерон Мкінтош чашу за найліпшу штуку, представлену недавно в арк ґалі. Пані Бікнелл написала драму „Реліф", яку Джордж де Варфез узнав найліпшою штукою в році. Вона сама провадила представлення і мала в нім визначну ролю.

НОВИЙ УЖИТОК.

В останніх кількох роках появилися візки, які чіпається до авт. По англійськи їх звуть „трейлерс". Таких візків звичайно вживають туристи, бо в них вигідно держати річи потрібні в подорожуванню. Ті візки вже так приспособлено, що в них зовсім вигідно спати, варити, їсти і відпочивати. Цего літа зауважите новий ужиток цих візків. Подорожуючі аґенти наповняють їх виставовим товаром і їздять від торговця до торговця. В Злучених Державах в таких візках вже возять фарби, папір, книжки, стрільби, домовини, черевики, хатні прилади — ну все, що можна тільки вмістити в візки. Ці візки улаштовують відповідно до вимогів товару, гарно удекоровують, освічують і в такий спосіб виставляють свій товар краще, як було дотепер, коли мусіли його возити куфрами.

БОНАПАРТЕ В ІТАЛІЇ.

Відомий італійський історик (не-фашист) Ґуліельмо Фереро видав у французькій мові нову історичну книжку п. н. „Бонапарте в Італії" (1796—1797)" в якій доказує, що свої перемоги в Італії завдячує Наполеон не стільки своїй ґеніяльности, як радше моральному занепадові тодішнього італійського громадянства. В орґанізаційній основі Цісальпейської Республики добачує Ферреро первовзір державного ладу фашистівського і ґітлерівського.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН

ЛЬВІВ. — Дня 16 березня ц. р. відбулася перед окружним судом в Чорткові розправа проти Зенона Ільницького, учня шестої кляси ґімназіяльної з Устя Єпископського, обвинуваченого в державній зраді. Ільницькому закидували приналежність до ОУН, перетинання телеґрафічних дротів й розкидування летючок з написсю: „Українська молодь, ставай до змагань з ворогами України! На голос сурми до бою!" Суд засудив його на один рік вязниці.

НАХАБНІСТЬ ПОЛЬСЬКОЇ ВЛАДИ.

ЛЬВІВ. — Кружок „Союзу Українок" в Підберізцях, повіт Львів, дістав минулого місяця з львівського повітового староства письменний наказ виключити негайно з членів Ірину Цар, ніби то за нельояльність до польської держави. Колиж виділ кружка відписав, що на основі статута він не має права виключувати членів, тільки головний виділ, згадане староство прислало ще одного гострого листа в якому приказує в тій хвилі викинути з товариства Ірину Цар, бо в противному випадку розвяжуть товариство. Слід зазначити, що Ірина Цар ніколи не була судово карана. Вона сиділа якийсь час в слідчій вязниці, за якесь політичне підозріння, але слідство проти неї застановили.

УКРАЇНОЖЕРНІ АПЕТИТИ.

ПОЗНАНЬ (Польща). — На днях відбулися збори санаційної орґанізації „Зажевя" в Познані, на яких між іншим принято такі україножерні резолюції в справі Східної Галичини: „Щоб відробити шкоди і не допустити до цього в майбутньому, домагаємося зміни контрактів купна і продажі нерухомостей у стратеґічно важних околицях. З огляду на постійні випадки „крадіжи душ" домагаємося, щоб ведення метрикальних книг у національно-мішаних околицях доручити урядам цивільного стану. Для забезпечення долі національного існування 400,000 поляків греко-католицького (??) віроісповідання, закликаємо покликані до цього орґани влади створити окреме греко-католицьке епископство, а греко-католицькі парохії для польського населення обсаджувати польськими духовниками. Вкінці домагаємося розпарцелювання землі, здобутої від польських власників, виключно між польське населення й переведення парцеляції під кутом інтересів цього населення, що на південному сході Польщі покривається з державним інтересом".

ЗА АДРЕСУ ПО УКРАЇНСЬКИ — ДЕНЬ АРЕШТУ.

ЛЬВІВ. — Повітове староство в Жовкві покарало о. В. Лаврецького, пароха в Крехові, гривною 50 злотих зі заміною на один день арешту, за те тільки, що він заадресував листа до староства в українській мові. Треба зазначити, що в Польщі існує паперовий закон, який дозволяє адресувати українцям по українськи, лише з тим додатком, щоб назву місцевости подати в урядовім тексті.

ЯК ПОЛЬСЬКІ ЧАСОПИСИ ІНФОРМУЮТЬ ЧИТАЧІВ.

ЛЬВІВ. — Польський часопис „Експрес Вечорни" надрукував був звіт з відчиту польського україножерного професора Ґломбінського, в якім останній мав сказати, що українські кооперативи виховують кадри аґітаторів діючих на шкоду держави. Інж. Ю. Павликовський, президент Ревізийного Союзу Українських Кооператив опублікував отвертого листа до Ґломбінського, яким візвав його доказати фактами його твердження, або відкликати його. На цей лист Ґломбінський відповів, що „Експресу Вечорного" не читає і не знає звідки він бере свої інформації. „Якщо він — пище професор Ґломбінський — написав, що я казав, що „20-тисячна армія аґітаторів ділає на шкоду держави і підбурює населення", то написав неправду".

НОВИЙ РОЗВАЛ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПРОМИСЛУ.

МОСКВА. — „За індустріялізацію" запевняє, що не зважаючи на пресові алярми, положення в Донецькім басейні не покращало. Праця не зорґанізована, машини якслід не використані, а з випадками не ведеться боротьби. З 250,000 вантажних і 50,000 особових самоходів, що їх мають совхози й колхози, половина не відремонтована, бо нема запасних частин. Самоходова фабрика ім. Сталіна та Ґорковська запевняють, що не можуть виробляти запасних частин, бо самі переводять у себе реконструкцію. „За індустріялізацію" пише, що фабрика ім. Сталіна завертала навіть з дороги вислані запасні частини, бо вони були потрібні для нових самоходів. Те саме діється з бочками бензини. Плян продукції виконали тільки на половину.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДНА 20-ЛІТНЯ РІЧНИЦЯ

Ми вже згадували про двацятьлітню річницю вибуху російської революції, себто цеї великої події, яка не тільки обхопила бувший російський кольос, але теж задишила глибокі сліди в цілім світі. І відсвяткували ми теж двацятьлітню річницю відродження української держави. Але є ще одно важне двацятьліття. Таке що заважило на висліді світової війни. Це двацятьліття тої пропамятної хвилі, коли Злучені Держави виповіли війну Німеччині. Вага цеї хвилі очевидна. Бо саме ця хвиля заважила на тім, що побідниками зі світової війни вийшли — аліянти. Цей акт є звязаний у його практичнім висліді між іншим і з відбудовою майже цілої Польщі зперед розборових часів, як теж поваленням відродившоїся української державности по обидвох боках Збруча та територіяльним розчетвертованням українського народу.

Ще досі нема ясної думки щодо цього, що властиво заважило на тім, що Злучені Держави далися втягнути в останню світову війну. Одні далі вперто твердять, що це банкирі й воєнні спекулянти та фабриканти зброї загнали Америку до війни. Другі доказують в наукових статтях фактами і числами, що вступлення до війни являлося для Америки одиноким виходом з довгої депресії, яка інакше мусілаб була скінчитися для Злучених Держав величезною економічною катастрофою. А ще інші, теж вперто, визнають тільки одно: Злучені Держави вступили до війни виключно тільки з ідейних мотивів. Пішли ратувати в світі — демократію, пішли до війни тому, щоб поневоленим, гнобленим, як теж і малим народам загарантувати свободу, застосовуючи супроти них демократичні принципи, включно до славного — самоозначення народів.

Згадуючи про те все, американська опінія, маючи ще у свіжій памяти правдиві наслідки світової війни, звертається з усією силою проти цього, щоб Злучені Держави далися евентуально ще раз втягнути в подібну війну. Та разом з тим, політичні дослідники, навіть і пацифісти, висказують поважні сумніви, чи буде можливо Злученим Державам при їх найкращій волі, здержатися від участи в світовій війні, особливо тоді, коли вона триватиме довший час. Знову така політична фігура ак секретар стейту Гол добачує найбільше нещастє в "економічним націоналізмі" ріжних держав і народів і намагається те нещастє ліквідувати, думаючи, що тим зліквідує воєнну небезпеку. Вже те, що він не згадує ні словом про вагу іншого роду „націоналізмів", які сьогодні верховодять в Европі й змагають до політичного й духового визволення ріжних народів, вказує на велике недоцінювання секретарем стейту інших важних чинників, що доведуть до — війни, якщо не знайдуться мирні засоби на задоволення національних аспірацій тих народів. Виходить, що як в 1917 році так ще й тепер, Америка далі не визнається зовсім добре на тих відносинах, що ведуть — до війни.

ФРАНЦІЯ КРІВАВИТЬСЯ...

(Допис з Парижа).

Прихід у Франції до влади „народньо-фронтівського" уряду Блюма відразу позначився політичним безладдям і соціяльними конфліктами. По країні перекотилася широка хвиля робітничих страйків, спровокованих комуністами. Страйки виявлялися в формі окупації підприємств робітниками й спаралізували на деякий час все господарське життя Франції. Робітникам значно піднесено заробітню плату, запроваджено платні відпустки, 40-годинний робітничий тиждень і т. д. Ці реформи — з врахованням економічних спроможностей країни, булиб виказалися позитивними наслідками. Але на ділі виходили вони не з загально-державної економічної й суспільної доцільности, а з мотивів **партійної демагогії.** Соціялістичний уряд Блюма був змушений „задемонструвати" свій „пролетарський" характер і раз станувши на шлях демогогічних уступків, вже другого дня став жертвою власної політики.

Наслідки такої „політики" вже по кількох місяцях показалися фатальні. Раптове піднесення зарібної платні, поруч з матеріяльними стратами, що їх спричинили масові страйки, привело до такогож раптового піднесення й цін на товари. Як завжди буває в таких випадках, зріст товарових цін доганяв, а то й переганяв підвищення заробітньої плати, і робітництво — номінально одержуючи більшу скількість франків, нічого не виграло на своїй реальній купівельздібності. — Це викликало нове невдоволення, нові домагання надбавки платні й... новий зріст цін. Треба при тому зазначити, що ці свої щедроти уряд Блюма адресував тільки робітничим масам, в підтриманні, яких він заінтересований партійно й політично. Щож до інших верств населення, то зо здорощенням життя їх положення стало дуже тяжким, бо коли робітництво може ще компензувати надбавками платні, то вони позбавлені цеї можливости. Витворилося тепер тут таке положення, що скажім, вчитель, урядник чи навіть початкуючий інжинір дістають меншу заробітну плату, ніж... замітач вулиць, не кажучи вже про робітників, що мають бодай якусь маленьку спеціяльність (слюсар, шофер, столяр і т. д.).

Самим фінансовим марнотравством блюмівські „реформи" не обмежилися. В підприємствах запроваджено свого роду советизацію", себто комітети синдикованих робітничих делегатів, що грають вирішальну ролю.

Всі ці „соціялістичні" експерименти довели до національних фінансових витрат, які французька економіка не змогла дальше витримувати. Державний бюджет зачав виказувати міліардові дефіцити, а потреба в грошах все зростала й зростала! І уряд Блюма рішився на чергову „реформу", а саме — девальвацію грошевої одиниці. Французька валюта, що зусиллями мудрого Пуанкаре колись була поставлена на таку тверду базу, що франк вважався надійним мірилом світових цінностей і кермував фінансами держав так зв. золотого бльоку — стрімголов полетіла надід! Франк став папірцем із змінливою вартістю.

Обезцінивши франк, уряд бухгальтерійно ніби одержав „зиск", але реальна девальвація ще поглибила труднощі. Капітали стали тікати з країни, запанувала непевність, ніхто не хотів вкладати грошей в господарство, що стоїть під загрозою нових „реформ". Скоро уряд витратив і ті суми, що придбав для державної скарбниці від девальвації, після чого ситуація стала гостро критичною. Між тим внутрішні й зовнішні обставини настирливо видвигали потребу збільшення буджету й нових асигновань для дальшого зброєння Франції.

Стало конечним затягти кількаміліярдову внутрішню позику, але розписання її при такій політиці уряду було просто безнадійним.

Під тиском цих обставин Блюм пішов на уступки. В парляменті проголошено, що свої дальші „експерименти" уряд спиняє, дано гарантії, що влада боротиметься з дорожнечою життя й вжиє всіх потрібних заходів в напрямі зліквідування соціяльних конфліктів та привернення внутрішнього ладу в країні. На цій урядовій декларації зокрема настояла радикальна партія, що також входить до „Народнього Фронту", загрожуючи в противному разі відмовити Блюмові в підтримці. Ця декларація про поміркований курс дальшої урядової політики справила в країні добре враження й під її впливом розписання позики переведено з успіхом. Преса писала, що найкритичніша пора вже минула й що самий Блюм шукатиме порозуміння з національними угрупованнями для того, щоб солідарними зусиллями вивести країну з тяжкого положення.

Але ці перші познаки оздоровлення внутрішніх відносин не йшли по лінії інтересів комуністів. І на „еволюцію" уряду Блюма вони рішили відповісти... кровопролиттям! Як грім із неба — вдарили французьку опінію в Кліші (передмістя Парижа). Події полягали в наступному. Місцева секція партії де Ля Рока (французькі націоналісти) влаштувала в кіновій салі Кліші сеанс для **жінок і дітей** своїх членів. На сеанс зібралося коло 300 осіб. Цього комуністам досить, щоб викликати криваву провокацію.

Чисельні комуністичні агенти розійшлися по Парижі в робітничі квартали з вісткою, що в Кліші зібралися „маси фашистів", ніби в цілях протиурядової демонстрації. Збаламучених робітників закликувано їти громити зібрання „контрреволюціонерів"... В тих кварталах Парижа, де муніципалітети в руках комуністів, для мобілізації робітників в цей „похід", пущено навіть ці сигнальні рури (сирени), що підготовані в мерріях для оповіщення населення про летунські напади в часі війни. За кілька годин Кліші було наводнене тисячами червоних демонстрантів, що після короткої наради вожаків пішли на „штурм"... жінок і дітей, які знаходилися в кіні. Загальна скількість „атакуючих" доходила до 20,000 людей! І не знати, якимиб „подвигами" вони себе виявили над дітьми й жінками, колиб не префект Парижа, що наспіх змобілізував для охорони кіна відділ поліції.

Поліція спочатку пропонувала червоним розійтися, але натовп виявляв все більшу агресивність. Під його натиском виявилося, що наявних сил поліції не вистачить. За короткий час викликано підмогу, зокрема відділи національної гвардії. Розпечені до скаженості агітаторами робітники, озброївшись каміннями, дрючками, кусками заліза, тощо, заатакували поліцію. Останя ще вагалася ужити зброю, але в цей мент на неї посипалися з натовпу револьверові й рушничні стріли. Це стало початком форменного бою. Наскільки жорстоким був бій, свідчить те, що за короткий час з обох сторін зачали падати не тільки ранені, але й трупи. Після великих зусиль поліції вдалося розпорошити комуністів, але цей її успіх обійшовся дорогою ціною! Наслідок кривавих подій: **кільканадцять вбитих і понад чотириста ранених.** Коло половини цеї скількости припадає на демонстрантів, решта на поліцію й національну гвардію. Поранено, зокрема, кулею шефа кабінету премієр-міністра та інших вищих функціонарів.

Криваві події в Кліші до глибини потрясли цілу Францію. Тяжке враження посилювалося тим, „що пролито кров якраз в менті, коли населення сподівалося унормовання суспільно-політичних відносин. Уряд попав в парадоксальне положення. Фактично вийшло так, що він, ділаючи через підпорядковану йому поліцію, дійшов до збройного конфлікту зо своїми союзниками по „Народньому фронту" — комуністами! Обурення французьких національних кругів з провокативної тактики червоних було величезне.

Та свідомі своєї безкарности, комуністи й в наступних днях не послабили активности. Перекидаючи вину за кровопролиття на „фашистів", вони зорганізували одноденний страйк „протесту" з нагоди забиття й поранення своїх однодумців в Кліші. В цей день Париж завмер. Стала підземна міська залізниця, автобоси, трамваї, підприємства. Все життя кількаміліонового міста було спаралізоване. Вслід за тим уряджено другу з черги червону демонстрацію. Ваш кореспондент був її безпосереднім свідком. Вулицями Парижа сунули маси людей, подібні на отари. З вирячеными очима, червоні від натуги, вони дикими голосами ревіли „інтернаціонал", стрясали піднесеними в гору пястуками і в перерві між співом викрикували: „Фашистів на шибеницю!" „Смерть поліції!" і т. д. Спереду, серед червоних шмат, удекорованих червоними стрічками, мандрували комуністичні „вожді" — Торез, Дюкло та інші. А поліція стояла з боку — пасивно приглядаючись походові...

Нахабність червоних дійшла до того, що через своїх представників в парляменті вони поставили Блюмові вимогу усунути міністра внутрішніх справ, ряд інших функціонарів й перевести „чистку" поліції, яка завинила перед ними тим, що не дала себе безкарно вбивати в Кліші... З другого боку радикальна партія, що стоїть на правому крилі „народнього фронту", дуже різко виступила проти комуністів. Через свого представника Кампенки (оборонець української сторони на процесі С. Петлюри) радикали ультимативно заявили Блюмові, що, в умовах, спричинованих комуністами постійних провокацій, вони змушені будуть на далекойдучих потягнень, аж до розриву з „народнім фронтом" включно. Таким чином Блюм, а зним урядова соціялістична партія, що вже праві й ліві складники „народнього фронту" опинилися під перехресним вогнем. Був момент, коли можна було сподіватися, що французькі соціялісти схиляться в бік поміркованих угруповань і з подій в Кліші витягнуть потрібні консеквенції. Але так не сталося. **„Марксівське" родство з комуністами виявилося сильнішим від національних інтересів і просто льогіки,** і уряд Блюма на вирішальному засіданні парляменту не зважився на категоричну поставу. Замісць цього вжито всіх можливих заходів до того, щоб знов „залатати" інцидент компромісом, себто так, щоб не розійтися з комуністичною партією. Ухвали парляментарної більшости випали на користь червоних, що не тільки вийшли безкарно з кривавих подій й навіть настояли на тому, щоб уряд перевів „слідство" в цілях ліквідації легальної партії французьких націоналістів і заарештовання їх провідника де Ля Рока. Бо, мовляв, націоналісти загрожують „демократичним свободам"... Ця „свобода" потрібна й законна тільки тоді, коли вона йде по лінії комуно-соціялістичних інтересів, але негайно стає шкідливою й „контрреволюційною" в тому разі, коли з неї хотять користати й противники марксизму...

Події в Кліші поставили уряд Блюма в ще більш складне положення. Правильної напрямої він не знайшов і в цей критичний момент, хитаючись між національними інтересами й соціялістичним доктринерством. Цим він остаточно підірвав до себе довіря національної Франції. До яких наслідків в решті решт він прийде — не хочемо тут пророкувати. Думаємо, в кожному разі — не до світлих...

Микола А. Лейкін.*)

БОРОТЬБА БИКІВ

(3)

Гляфіра Семенівна запримітила це зараз й обурювалася:

— Безстидниця! Сидить з своїм гузарем та залицяється до переможця бика.

— В Еспанії це зовсім не проступок — відповів доктор. — Бачите, пані, що не одна вона посилає цілунки. Багато жінок робить те саме.

Переможеного бика впустили до стайні.

— Зараз випустять другого бика — сказав доктор. — Якжеж вам подобається це видовище? — спитався Глафіри Семенівни.

— Гм, так собі... Ввіде, одначе нічого такого дуже забавного та смішного.

— Найзабавніша частина щойно прийде, при четвертій бороті. З четвертим биком борються не фахові тореадори, а аматори зпоміж публики. Фахові змагуни це зручні акробати та приїжджають туди з Фуентерабії, де йшла боротьба биків минулого місяця. У Сан Себастіяні була також двічі справжня боротьба биків у серпні. Там вже не жартують! — говорив Потрашов.

За хвилину вивели зі стайні другого звіра на посторонку. Іванов приглянувся пильно й озвався:

— Мої панове! Таж це не бик, а корова.

— Правду кажете — притакнув Оотрашов.

— Це обман! На афішах оголошена боротьба з биками!

— Помиляєтеся, пане, бо на „курс ляндес" все бувають змагання з биками та коровами. На попередній боротьбі було так само.

— „Мадам ля ваш" — (Пані корова) — зажартував хтось із сусідів.

— Цікава я, що то нам ця „мадам ля ваш" покаже — сказала Глафіра Семенівна.

— Нічого нового — сказав Потрашов. — Це дуже одноманітні видовища, бачимо те саме підчас першої боротьби, що й підчас дальших. Найцікавіше буває тоді, коли до боротьби стають аматори. Четвертого бика пускають без посторонка, зате має він на рогах грубі кавчукові кулі, щоб не міг зранити людей. Він може звалити свого противника з ніг, одначе арена висипана піском, то переверненний не потовчеться.

Корова була дуже лагідна, тож треба було її роздразнити: вимахували хустками, тягнули її за хвіст, та все дарма. Вкінці малий горбатий тореадор став скакати перед коровою, а ця постановила взяти його на роги. Горбатий хотів перескочити корову, та зачепив за ріг одною нагавицею своїх білих шараварів і впав на землю. Товариші поспішили йому на поміч, одначе запізно: корова кинулася в бік. Бідний горбатенький впав закровавлений. Мусіли його винести з арени.

Публика була дуже невдоволена цією невдачею того тореадора, тож зчинилася страшна метушня серед глядачів. Чужинні жінки, як побачили кров, стали засланяти собі очі руками, а Глафіра Семенівна питалася перелякана:

— А що? вбила його корова? Ах, Боженьку. Яке нещастя...

— Не тривожтеся, пані, нічого йому не буде. Корова скалічила його в клуб. Рана нее небезпечна — впевняв доктор.

— Явжеж поліція може дозволяти на те, щоб горбатий був тореадором! Таж такий каліка не може скакати, ні ялозі — говорила розжалена Закрепина.

Тимчасом боротьба йшла далі. Екартер, що сховався був перед бішеною коровою, попустив їй шнур, одначе корова не хотіла відійти від баріюри та готовилася, щоб взяти на роги свого противника. Тореадори стали знову тягнути її за хвіст, а тоді бішена корова пустилася бігом простісенько на своїх воротів. Вони знову сховалися. Публика виявляла невдоволення, а один із глядачів кинув навіть на арену порожну фляшку.

Іванов також розхвилювався та бурмотів під носом:

— Корова застидала бика, та ті боягузи поховалися перед нею наче тарками по дірах.

За кілька хвилин гарці з коровою наново почалися дразнити, аж вкінці один із тореадорів довів її зручно до упадку на передні ноги. Роздалися знову гучні оплески, вольтижерка сказала свому товаришеві, щоб дав переможцеві бомбонірку з цукорками, а корова, як побачила відчинені ворота стайні, пігнала туди скоро та потягнула за собою екартера, що держав її на посторонку.

— Доволі скучне видовище — запримітила Глафіра Семенівна. — Все одна й та сама хованка за баріером та пересакування через звірята.

Як випустили до третьої боротьби бика, цей замісць думати про боротьбу з тореадорами, забрався найспокійніше зїдати качани з яблок, що лежали на арені, не звертав зовсім уваги на всякі зачіпки змагунів і поклався на землі.

Публика зпочатку розвеселена, коли це тревало задовго, стала викрикати:

— Геть з ним! Ганьба! Вбити бика!

— Мудре сотворіння! Має рацію, що не хоче битися! — говорила розрадувана Закрепина.

(Кінець буде).

ПОВІДОМЛЕННЯ.

В справі Пропамятної Книги У. Н. Союзу подаємо до відома членства, що на засіданні головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу з 17-го лютого 1936 року рішено таке:

Пропамятна Книга коштуватиме $5.00 за один примірник. Коли мова про членів У. Н. Союзу, то вони обовязані покрити тільки кошти висилки Книги та видатки, получені зі спеціяльною оправою цеї Книги. Ці кошти виноситимуть $1.00.

Член У. Н. Союзу може замовити ТІЛЬКИ ОДНУ КНИГУ ПО ЦІНІ $1.00. Те замовлення має наступити ЧЕРЕЗ ВІДДІЛ, до котрого дотичний член належить.

Тому відділи повинні виготовити списи тих членів, що бажають замовити цю Пропамятну Книгу, сколектувати від кожного належитість у сумі $1.00 та прислати замовлення разом з належитістю до адміністрації „Свободи". Замовлення треба надсилати впродовж наступних ТРЬОХ МІСЯЦІВ, а саме, березня, квітня і травня.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Василь Гришко, Алентавн, Па. — Пересланих Вами $2, зложених на Рідну Школу замісць квітів на могилу Покійного К. Кірчова, ми одержали і погоджуємося цілковито з Вашим поглядом, що ми не повинні витрачувати аж надто багато грошей на гори квітів, що вянуть на домовинах, а радше памятати і в таких випадках про допомогу таким цілям, які були дорогі тим покійним, яких память хочемо звеличати.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЧИ НАВЧАЄ?

„Ню Йорк Таймс" подав у своїм недільним числі збірку плякатів (наліпок) з совєтської Росії. Каже, що плякати повчають про життя в краю.

Один з плякатів представляє ґрупу щасливих дітей, що з преріжними забавками в руках обскочили большевицького диктатора Сталіна й кричать: „Спасибіг, улюблений Сталіне, за щасливий дитячий вік!"

Чи справді плякат навчає?

ЧИ ТРЕБА КАЗАТИ, ЩО СОНЦЕ ТЕПЛЕ?

Отже що навчає нас цей плякат?

Він хоче піддати глядачеві думку: (1) що під большевицькою диктатурою діти щасливі; (2) що вони знають, що вони щасливі; і (3) що вони це приписують „улюбленому Сталінові".

Що плякат доказує вам, що російський уряд хоче переконати діти, що вони є щасливі та що вони за це повинні бути вдячні Сталінові та що вони повинні Сталіна любити, це можемо признати. Одначе, чи доказує вже плякат, що діти все це приймають за правду, що їм і нам плякат підсуває?

Відповісти на такі питання про край, що знаходяться під диктаторами, тяжко. Одначе, чи це піддає вже самий цей плякат думки, що так воно не є? Якби діти були щасливі й приписували свое щастя Сталінові, чи треба би було аж плякати малювати?

НОВІ ЧАСИ, НОВІ ЗВИЧАЇ.

Вже самий наголовок на большевицькім плякаті: „Спасибо любімому Сталіну!" є небувалий цим, що там вживається слова „спасибо".

Ще не так давно в совєтській Росії повчали всякого туриста не говорити слова „спасибіг", бо це мовляв натякає на часи старої релігії, а релігія це опіюм для народу, і ніхто в Росії не повинен Бога згадувати, тощо.

Нині вже й Бога згадують, щоби йно хвалити Сталіна.

НАРІД БЕЗ ВОЛІ.

Німецька преса поірітована на погляд ока досить невинним явищем. Підчас вистави драми „Дон Карльос" відомого німецького поета Шіллера, коли одна з дієвих осіб в драмі, маркіс Поза, каже королеві Еспанії: „Королю, дай нам свободу думки!" на салі все лунають предовжезні оплески.

Чому націстична преса поірітована цими оплесками? Бо вона пропаґує думку, що людині не треба свободи думки, що людина може зректися свободи думки та признати іншій людині право диктувати собі думки. Націстична преса піддає думку, що так і повинно бути, бо в цей спосіб осягається єдність думки й єдність ділання.

Чи німці справді приняли цю думку націстичної преси? Націстична преса каже, що вони приняли. Багато людей теж каже, що вони приняли. Один кореспондент сказав навіть, що німці не хочуть думати свобідно, бо вони взагалі не думають. Одначе, як можна переконатися, що люди думають, коли диктатура їм не дає цього проявити? Лишень при таких рідких нагодах, як ця сцена в театрі, можна це зробити. Що буде, як цензура викине з драми Шіллера цей уступ?

В АМЕРИЦІ.

У місті Сан Хосе, в Каліфорнії, недавно відбулася судова розправа проти редактора тижневика „Реджистер-Лідер" за образу президента Рузвелта. Розправа почалася з того, що президент одної патріотичної орґанізації вніс позов проти редактора, закидуючи йому анархізм, бо, мовляв, редактор написав у ґазеті, що президент Рузвелт це гіпокрит і таке інше.

Редактор заявив у суді, що його вискази це є вислів опінії та що він має право до такої опінії, та має право такі опінії висказувати.

І суддя признав йому це право й відправив позовника.

НЕ КРИТИКУЮТЬ?

Деколи людям здається, що в Америці критикують політиків, але артистів, співаків, танцюристів, акторів, театральних продуцентів, радіових продуцентів і тим подібних не критикують.

Вистарчить відкрити першу-ліпшу американську ґазету, щоби побачити, що американські ґазети критикують не лише політиків, але всяку публичну діяльність, з якою люди виступають.

І як вони критикують? Ось недавно один з найкращих американських театральних критиків, Брукс Аткинсон, писав у „Ню Йорк Таймсі" про штуку „Бувай здорове, літо!": „Кажучи щиро, цю штуку треба назвати люксусом. Потрібною її назвати не можна. Без таких штуки цивілізація обходиться від віків. І до культури вона нічого не додасть. І не додасть вона нічого до розуміння людей і не висвітлює життя. І не має вона в собі поезії. . . " А цю критику про штуку „Бувай здорове, літо!" починає і кінчає автор фразою: „Бувай здорова штуко: „Бувай здорове, літо!"

ВИБРАНИЙ НАРОД?

Рабін Вилюем Марґоліс, один з визначніших жидівських провідників в Америці, заявив підчас своєї промови на обіді одної жидівської орґанізації в Вашінґтоні, що закид, що жиди прибрали собі титул вибраного Богом народу, є глупим мітом, видумкою.

„Кожна здорово думаюча людина мусить відкинути глупий міт про расову вищість", передавали його слова ґазети. „Бідна теперішня Німеччина є сумним приміром того, що діється з моральною основою народу, що підтверджує постійними насильствами свою власну вищість".

Ґазети сказали в наголовку над цею вісткою, що, мовляв, бесідник „осудив міт про вибраний нарід". Та чи наведені ґазетами слова це справді осуд міту про вибраний нарід? Пощо тоді сказано „постійними насильствами?" Чи підтверджувати свою вищість наприклад без насильства це вже розумно?

ТЕМИ ДЛЯ ПРОПОВІДЕЙ.

Нюйорські ґазети з понеділка подають, що в останню неділю багато проповідників проповідували на дві теми: справа реформи найвищого суду та робітничі страйки.

Звісно, чому ґазети подають ці факти як новинку. Якби проповідники про такі справи говорили кожної неділі, в тому не було би новинки. Новинка є в тому, що звичайно, якщо не правильно, проповідники проповідують про інакші справи.

Чи можна признати цей факт за поступ до кращого, чи за реґресію?

СТРАХ ПЕРЕД СТРАЙКОМ.

Відомий нюйорський проповідник Джан Волтер Гавк, проповідуючи останньої неділі про депресію, сказав немало про теперішні часи, робітничу клясу, страйки, тощо.

Казав він, що такі переходові часи, як ось той, що ми його переживаємо тепер, часто відзначуються народженням нових звичаїв, нових способів думання в цілім народі. „В Америці кріза означає" — говорив він—„терпіння, огірчення, кровопролиття, але також зріст".

У чому зріст? „Робітничі кляси пробуджуються. Вони підносять протест за добробут мас. Це є рух проти встановлених форм, звичок, влади й цей рух має ціль. Цею ціллю є—добробут для всіх!"

Ці слова це теж новинка. Таких слів звичайно в церквах не чується.

Чи мають вони щось спільного з релігією? Чи можна їх назвати проповіддю християнства?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ТОЛДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в годині 2-гій пополудні, в ґали иМхайлів. На зборах буде вибір тростісів, тому всі члени повинні прийти на збори, щоби потім не було нарікання. Просимо довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки, в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Білецький, предс.; Д. Медецький, кас.; Ів. Кульматицький, секретар.

КЛЄВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в годині 12:30 пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членв прийти на означений час і поплатити свої залеглости. Обовязком кожного члена є замовити собі Пропамятну Ювилейну Книгу У. Н. Союзу. Ціна тільки 1 дол. — Відділовий Уряд.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в годині 12-тій вполудне, в салі церковній при Оклей і Райс ул. Напомннаємо довгуючих членів щоби сплачували залеглі довги до братської каси, бо в противному разі будемо змушені виконати річну ухвалу і подати таких членів, що не зголосяться заплатити свого довгу, до суспензи. Обовязково всі члени повинні явитись на збори тому, що на зборах маємо ухвалити конвенційні проекти і багато інших важних справ є до вирішення. Замовлення Пропамятної Книги У. Н. Союзу давайте секретареві. В кожного члена нашого відділу має знаходитися вище згадана книга. — М. Барабаш, предс.; Д. Кузьма, кас.; Т. Шпікула, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в годині 2-гій пополудні точно, в ґали церковній. Просимо членниць явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючі членниці мають прийти і заплатити свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо членниць прийти на збори і замовити собі Пропамятну Книгу, видану з нагоди 40-ліття У. Н. Союзу. В кожної членниці повинна знаходитись та пропамятна книга. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Гриц.ак, кас.; Марія Ходак, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИЯСНЕННЯ ПРО УМОВИНИ ПРАЦІ МАЙНЕРІВ.

В „Свободі" з дня 30-го березня ц. р., поміщено на першій стороні телеграму з Дубойс про вибух ґазів в копальні вугля. Все є точно, але нема подано, з якої причини і хто виноватий за ту катастрофу, в котрій стратило життя 9 людей, а між ними один родом з Закарпатської України, Степан Ясенчук. Я мешкаю від тої місцевости коло дві американські милі, тож про це подрібно знаю й точно читачів поінформую.

Причина катастрофи була та, що вітрак, котрий достарчає свіжого повітря до копальні, був зіпсутий і нечинний через 10 годин і 15 мінут. Через зіпсуття електричного ґенератора. Як ґенератор направлено і пущено в рух вітрак,вже в—пів години пізніше спущено до майни 5 майнерів. Це були люди досвідчені, котрі мали майнерські і „босівські" папери. Значить всі були „босами" і як такі, знали, що робить або будуть робити. Всі „боси" є плачені місячно і, хотяй в той день майна не робила. Але „боси" мусять іти до роботи кожний день.

То було в суботу ввечер. Як здається їх пять хотіло скоро направити та іти домів, бо на другий день Великдень. Стейтове право (про майни) каже: як вітрак нечинний через якусь перешкоду, то ніхто не сміє бути в той час в майні, доти, доки не буде направлений, і то вільно до майни йти аж тоді, як вітрак достарчав повітря через 2 години, і то лише в такім разі, як майна зачисляється до неґазових.

Ґазова майна мусить бути забезпечена двома вітраками; якби один попсувся, то другий зараз мав би бути в русі. В копальні Креймер того не було, а звичайна річ, що в Америці навіть інспектори дивляться через окуляри.

Хотяй тих 5 людей знали право, бо мусіли знати, до цього не застосувалися, але спустилися до майни всього пів години потім, як пущено вітрак в рух. Знаємо, що природний ґаз не має запаху, але від іскри запалюється. Таке було й тут. Ґаз запалився від мотора, котрий був порушуваний електричним током. Зразу був маленький вибух, так, що тром вдалося втекти і вийшли на верх. Двох осталося. Тоді тих трох покликали ще чотирьох „босів" на ратунок і тут знов не ограничилися правом та спустилися до майни, де настав другий вибух, де вже других сім знайшли свою смерть. Отже ґазів було нагромаджених багато. Коли вітрак пущено в рух, але не дано часу вигнати ввесь ґаз наверха. Потім, в якій восьмій годині наступив вибух. Ратункові відділи, що поприїжджали з околиць, добули 9 трупів, попалених і чорних, як той вугіль, в котрім працювали. Всі були не до пізнання.

Винуватих, як завше буває, не знайдуть. Зложуть вину на тих небіжчиків.

Михайло Люлка, секр. 401 від. У. Н. Союзу в Сайксвіл, Па.

— Хлопець прийшов до аптики і каже: — прошу мені дати якийсь лік, що злагіднив би біль.

— А де тебе болить, хлопчику? — питається аптикар.

— Ще не болить, одначе тато вже взявся читати мое свідоцтво.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

13.

Тов. „Запорозька Січ", від. 284 У. Н. Союзу в Сейнт Луїс, Мо., піддає конвенційним делеґатам взяти під розвагу:

Кожних 4 роки наші делеґати їдуть на конвенцію ніби на якусь собі проґульку. Сам уряд говорив на останній конвенції, що конвенція наробила великої фінансової шкоди. А користи з неї не було багато. Хто тому винен? Може уряд? Ні. Він виконує те, що конвенція ухвалює. Головна вина є наших членів, що висилають делеґатів на конвенцію і не кажуть, що вони вважають корисним для орґанізації. Є багато делеґатів, що тільки ухвалюють те, що є для них корисне, а не оглядаються на тисячі членів, що їх вибрали. А вони мають заступати волю членів. Проектуємо:

1. Головні конвенції мають відбуватися в Джерзі Ситі, Н. Дж. Не треба буде тоді тягатися з книгами і друками по ріжних містах. І не будемо платити головним урядникам і редакторам диет, бо вони будуть на місці. Конвенцію зменшити з 6 днів на 4. А це буде легко, коли заборонимо бесідникам „спічі" (промови), що не відносяться до справ У. Н. Союзу, бо такі спікери забирають нам нераз і по два дні дорогого часу. Щоб конвенції відбувалися таки в салі У. Н. Дому, а не в готелях. Даймо вже раз собі самим заробити. Памятаймо, що ми не міліонери, щоб витрачувати тяжко запрацьовані гроші. Делеґатам платити денну диету від 7 до 8 долярів, бо $10 є забагато і тому саме так дуже члени побиваються за делеґатство. Відділ, що висилає делеґата на конвенцію, хай купить йому залізничий білет, так званий „равнд тріп тикет", а по конвенції каса У. Н. Союзу зверне відділови ці гроші. В такий спосіб Союз заощадить яких 20% на конвенційних розходах.

2. Дотеперішний спосіб вибирання головних радних не є практичний, бо часом конвенції вибирають і по трьох радних з одної місцевости чи околиці. Радні абсолютно нічого не роблять, а тільки один спускається на другого та тільки ждуть, щоб їх Головний Уряд покликав на засідання. Тай то все. Пропонуємо вибирати головних радних в інший і кориснiший спосіб для нашої орґанізації. Треба поділити головних радних на округи і призначити їм роботу в відділах тих округів, себто таку, щоб вони наглядали над тими відділами, щоб вони помагали відділовим урядникам в орган'зованню нових членів, переважно з молоді, щоб полагоджували спори в тих відділах. Тоді сіть У. Н. Союзу буде розтягнена. Тоді матимемо такого одного урядника на Дітройт, другого на Шікаґо, третього на Сейнт Луїс, четвертого на Клівленд і т. д. Такі радні викажуть тоді добру роботу.

3. Будучність У. Н. Союзу є в молоді, в наших дітях. А багато молоді нарікає, що тому не хоче вступити до Союзу, бо її примушують платити за „Свободу". Чи не можнаб знайти такого способу, щоб ту молодь цілковито звільнити від цеї оплати? Можливо, що то поможе в притягненню її до Союзу.

4. Зробити порядок з Сиротинцем. Вже кожний знає, що У. Н. Союз не є в силі отримувати такий Сиротинець, який ми плянували, а на наше бідне членство вже не можемо накладати нових податків. Чи не можна обернути тепер фонд Сиротинця на те, щоб дати з нього опуст тим членам, що стоять в У. Н. Союзі по 20 і більше років? Можнаб дати якусь дивіденду. Загал складав, загал може з нього і користати.

5. Висилати до відділів один розмет, а не по 3, як дотепер, що один розмет присилається для тих, що остались в старих родах, другий для тих, що є в новім роді, а третий для дітей. Хай секретар висилає один розмет до відділу і одну куверту за старі й діти, а відділ хай відсилає один чек чи моні орер, а не по три кожного місяця, а вже головний секретар хай собі розділює на департаменти, бо напір коштує гроші, а його марнується на непотрібні розмети.

Дмитро Іващук, предсідник; **Михайло Маґац**, мол., касієр; **Іван Тимкович**, секретар і делеґат.

14.

Товариство „Запорозька Січ", від. 363 У. Н. Союзу в Олієн, Н. Й., ухвалило на своїх місячних зборах такі проекти:

1. Знести плачення на народний фонд по два центи.

2. Гроші, зібрані на будову Сиротинця У. Н. Союзу, передати до народнього фонду, а проценти з тих грошей давати на народні цілі.

3. Цілком знести фонд конвенційний. Хай відділи самі оплачують кошти висилки делеґатів. Тоді малі відділи не будуть нарікати, що платять на конвенційний фонд, а не мають права висилати делеґата.

4. Запомоговий фонд зменшити з 8. на 5 центів, а запомогу з того фонду виплачувати тільки покаліченим членам, та при утраті якоїсь части тіла, так, як це передбачує параґраф 167, а невилічимо хорих, спаралiжованих і умово хорих, що не в силі оплачувати місячні вкладки, звільнити від плачення без втрати права на виплату посмертного. Коли знесеться народний і конвенційний фонд, а запомоговий зменшиться з 8 на 5 центів, то разом місячна вкладка зменшиласяб на 10 центів. Здається, що Союз на тім багато не потерпить, а для членів булаб велика полекша.

5. Процент від позичок на членські грамоти зменшити з 6 на 4 процент.

6. Всім членам, що платять до фонду запомогового, давати посвідку до теперішньої грамоти, та щоб на тім додатку були подані ті привилеї, які членові з того фонду прислуґують.

7. Рекордові й фінансові звіти У. Н. Союзу оголошувати в однім і тім самім числі ґазети, але на окремій картці.

8. Щоб параґраф 350 статута відносився як до відділових так і до головних урядників У. Н. Союзу, себто, щоб один урядник не занимав більше ніж один уряд. В разі опорожнення уряду має головний предсідник назначити іншого на час до річного засідання головного уряду, а на тім засіданню мається приняту особу затвердити, або вибрати іншу.

Григорій Непорадний, предсідник; **Михайло Луцишин**, касієр; **Дмитро Мішанець**, секретар.

15.

Братство св. Володимира, від. 179 У. Н. Союзу в Сейнт Луїс, Мо., ухвалило на квартальних зборах такі проекти:

1. Члени вважають, що брати по 6% від затягнених членами позичок є забагато. Коли можливо, знизити на 3%.

2. Щодо молоді. Притягнути її до Союзу допомогою у її спортових змаганнях, або чимсь подібним.

3) Як можливо дати якийсь опуст старим членам, щоб оминути тим робом ріжних нарікань. Бо багато через те виступають і теж і дітей не вписують.

4) Вистарчить одна „Свобода" на родину. Як в родині є більше членів, не примушувати їх всіх до пренумерати часопису. „Свободу" для молоді цілковито знести, а дати їй часопис анґлійською мовою.

5) Було говорено, що як Сиротинець не буде побудований, так гроші будуть звернені назад відділам. Так і зробити.

6. Засилаємо нашим урядникам щирий привіт і бажаємо доброго успіху на конвенції, щоб могли далі щиро працювати для добра У. Н. Союзу.

Микола Тильович, предсідник; **Михайло Кульчицький**, касієр і делеґат; **В. Ґолдак**, секретар.

— Петре, якжеж почуваєшся в подружі?

— Дуже добре. З кожним днем почуваюся молодший.

— Якжеж це?

— Курю тепер знову потайки, як тоді, коли я ще ходив до школи.

ПОКЛИК
ДО ОДНОСЕЛЬЧАН ГОЛИНЯ, КАЛУСЬКОГО ПОВІТУ.

Підписаний одержав з рідного села Голиня, калуського повіту, письмо, підписане парохіяльним урядом, в якому наші брати просять нас, односельчан в Америці, щоб ми прийшли їм з помічю в купні городу, що є близько церкви. Як відомо тим, що походять з Голиня, цей город від довгих років знаходиться в жидівських руках. Тепер є нагода його купити. Місцеві українські громадяни купили половину з нього і хочуть побудувати на нім читальню „Просвіти" й інші українські установи. Друга половина є застережна в контракті, що можна буде її купити, до половині травня, але на неї нема грошей. В тій цили село звертається до нас, щоб ми помогли звідси, з Америки. Я сам від себе складаю на ту ціль $20 та прошу заразом всіх інших громадян, що їм дорога память про рідне село, щоб зложили також щось від себе. Жертви можна слати або впрост до села, на руки церковного уряду, або на мої руки, а я, подавши до часописів звіт, перешлю ці гроші на належне місце. До села найкраще слати на адресу о. Теодора Богачевського в Голині.

Михайло Багриновський,
608 E. 10 St., New York City.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА.

Дня 27. березня 1937 р. померла в шпиталі по тяжкій операції КАТЕРИНА ЗЕЛІНСЬКА, členиця жіночого тов. Любов, від. 373 У. Н. Союзу в Ст. Луіс, Мо. Покійна родилась в селі Волесів, повіт Бережани, Галичина. До У. Н. Союзу вступила в 1932 році. Похорон відбувся в середу рано, 31. березня ц. р. Покійна оставила мужа Войтка і двоє дітей Марію і Стася.

В. Їй П.

Анна Громоцька, секр.

НАРОДНІЙ ДАР КОШИЦЕВІ.

Досі наспіла вже значніша сума на ювилейний національний дар професорові Олександрові Кошицеві, але збірка продовжається дальше, щоб дар був гідний американських українців і щоб це була дійсна поміч професорові Кошицеві, задля його дальшої праці на полі української музики.

Тепер проголошуємо всі пожертви вповні, цебто подаючи при жертводавцях і суму жертвованих дарів.

Гроші поміщені в банку на конто Jubilee Committee of Prof. Koshetz і проситься так виписувати чеки на дальші дари.

Всі посилки адресувати:

Teo. Kaskiw,
600 High St., Newark, N. J.

Жертви прислали: Хор ім. Маркіяна Шашкевича, Френкфорд, Філядельфія, Па., 10 дол.; Тов. ім. Богдана Хмельницького, Нюарк, Н. Дж., від. 133 У. Н. С., 25 дол.; п. Волод. Гіба, Нюарк, Н. Дж., 5 дол.; Тов. Укр. Клюб Поступовий, Джерзі Сіті, Н. Дж., 19 долярів; о. В. Гривнак, Сейнт Клер, Па., 25 дол.; Бр. Пресв. Тройці, Нюарк, Н. Дж., від. 2 Провидіння, 10 дол.; пані К. Перестюк, Нюарк, Н. Дж., 2 дол.; п. О. Химій, Нюарк, Н. Дж., 1 дол.; Бр. Петра й Павла, Бріджпорт, Н. Дж., 2 дол.; п. Т. Чемерис, Філядельфія, Па., 5 дол.; п. І. Борисевич, Філядельфія, Па., 2 дол.; о. Б. Лотович, Джерзі Сіті. Н. Дж., 5 дол.; Укр. Гр. Кат. Церква, Джерзі Сіті, Н. Дж., 10 дол.; Сестр. Пр. Діви, Джерзі Сіті, Н. Дж., 5 дол.; о. Л. Чапельський, Стемфорд, Конн., 5 дол.; о. А. Ротко, Ансонія, Конн., 1.50; Укр. Гр. Кат. Парохія, Елізабет, Н. Дж., 15 дол.; о. Й. Чаплинський, Елізабет, Н. Дж., 10 дол.; Тов. Співацьке Боян, Елізабет, Н. Дж., 10 дол.; Тов. ім. С. С. Ортинського, Елізабет, Н. Дж., 5 дол.; п. В. Левчик, Елізабет, Н. Дж., 2 дол.; учитель М. Ядловський, Елізабет, Н. Дж., 2 дол.; пані К. Шумська, Елізабет, Н. Дж., 2 дол.; п. В. Гарбовський, Елізабет, Н. Дж., 1 дол.; п. А. Сміт, Елізабет, Н. Дж., 1 дол.; п. М. Романович, Елізабет, Н Дж., 1 дол.; п. А. Кучма, Елізабет, Н. Дж., 1 дол.; Бр. св. Юрія, Ансонія, Конн., від. 93 Провидіння, 5 дол.; п. С. Рудий, Нюарк, Н. Дж., 3 дол.; п. М. Шумейко, Нюарк, Н. Дж., 5 дол.; п. М. Гайворонський, Ню Йорк, Н. Й., 5 дол.; Бр. св. Димитрія, Клівленд, О., від. Провидіння, 5 дол.; Бр. св. Кирила й Методія, Бервик, Па., від. Провидіння, 5 дол.; п. В. Лазута, Ню Йорк, Н. Й., 10 дол.; Бр. св. Димитрія, Бруклин, Н. Й., від. Провидіння, 10 дол.; Бр. св. Василія, Трентон, Н. Дж., від. 149 Провидіння, 4.25; Бр. св. Йосафата, Вотервліт, Н. Й., від. 35 Провидіння, 5 дол.; п. О. Шаповал, Шікаго, Ілл., 2 дол.; Тов. Боян, Рочестер, Н. Й., 10 дол.; Бр. св. Петра й Павла, Стемфорд, Конн., від. 118 Провидіння, 6 дол.; о. М. Волощук, Джанставн, Па., 2 дол.; Бр. св. Василія, Філядельфія, від. 339 У. Н. Союзу, 5 дол.; п. К. Орлик, Дітройт, Міш., 5 дол.; Церква св. Юрія, Ню Йорк, Н. Й., 50 дол.; о. П. Понятишин, Ню Йорк, Н. Й., 50 дол.; п. П. Стадник, Трентон, Н. Дж., 1 дол.; д-р М. Сіменс, Шікаго, Ілл., 10 дол.; Спів. Тов. Бандурист, Пітсбурґ, Па., 5 дол.; пані М. С. Ґембель, Бруклин, Н. Й., 10 дол.; Тов. Боян, Вінніпеґ, Канада, 5 дол.; П. Задорецький Ню Йорк, 5 дол.; М. Дарчук, Ню Йорк, 1 дол.; Тов. Боян, Обурн, Н. Й., 10 дол.; Українські Жінки, Шікаго, 5 дол.; учитель А. Когут, Клівленд, 5 дол.; Укр. кат. церква св. Михаїла, Йонкерс, Н. Й., 10 дол.; Тов. Подільська Січ, Йонкерс, 10 дол.; д-р Й. Тулиґлович, Нюарк, 20 дол.; Гр. Дідоха, Нюарк, 2 дол.; І. Лисак, Нюарк, 5 дол.; Бр. св. Михаїла, від. 165 Провидіння, Ґленвуд, Па., 10 дол.; Ю. Маслей, Шікаго, 5 дол.; Укр. кат. церква, Олифант, 50 дол.; Хор кат. церкви, Олифант, 35 долярів; о. І. Ортинський, Олифант, 10 дол.; І. Турко, Олифант, 10 дол.; проф. Сорочинський, Олифант, 1 дол.; Бр. св. Василія Вел., від. 76 Провидіння, Мікіс Ракс, Па., 5 дол.; Бр. св. Миколая, від. 381 У. Н. Союзу, Денбурі, Конн., 6 дол.; о. В. Мереньків, Клівленд, 5 дол.; п. Михайло Юрків, Рочестер, 1 дол.; Бр. св. Арх. Михаїла, Елмайра Гайтс, Н. Й., від. 51 Пров., 5 дол.; п. С. Вавер, Елмайра Гайтс, 1 дол.; п. І. Масвпан, Елмайра Гайтс, 1 дол.; п. З. Чорний, Елмайра Гайтс, 1 дол.; п. В. Пасельський, Елмайра Гайтс, 1 дол.; п. Д. Мисник, Елмайра Гайтс, 1 дол.; п. Й. Хамула, Елмайра Гайтс, 1 дол.; п. М. Ментух, Елмайра Гайтс, 50 ц.; п. В. Співак, Елмайра Гайтс, 25 ц.; п. М. Дудор, Елмайра Гайтс, 25 ц.; п. Т. Харчишин, Елмайра Гайтс, 1 дол.; п. М. Симотюк, Мінеаполіс, 1 дол.; Українська Громада, п. В. Чучман, Амстердам, Н. Й., 15 дол.; Укр. кат. церква, Нюарк, 10 дол.; о. М. Данилович, Нюарк, 10 дол.; Бр. св. Юрія, Вілямставн, Н. Дж., від. 307 У. Н. Союзу, 5 дол.; Співацький Аматорський Гурток ім. М. Шашкевича, Торонто, Кан., 25 дол.; п. М. Сурмач, Ню Йорк, 10 дол.; п. А. Джмелик, Філядельфія, 1 дол.; о. Ф. Тарнавський, Ню Йорк, 10 дол.; Хор при укр. кат. церкві, Скрентон, Па., 10 дол.; д-р М. Стець, Скрентон, 5 дол.; д-р М. Тацій, Скрентон, 5 дол.; учитель І. Швед, Скрентон, 5 дол.; о. М. Залітач, Скрентон, 5 дол.; С. Гиса, Ню Йорк, 1 дол.; С. Дуліпська, Ню Йорк, 1 дол.; П. Гринишин, Ню Йорк, 1 дол.; Бр. св. Йосафата, від. Провидіння, Дітройт, 5 дол.; І. Брик, Нюарк, 3 дол.; о. А. Лотович, Бруклин, 10 дол.; д-р Л. Мишуга, Джерзі Сіті, 5 дол.; О. Ревюк, Джерзі Сіті, 5 дол.; М. Мурашко, Джерзі Сіті, 5 дол.; Д. Галичин, Джерзі Сіті, 5 дол.; Р. Слободян, Елізабет, 5 дол.; Бр. св. І. Хрестителя, від. 270 У. Н. Союзу, Джерзі Сіті, 10 дол.; А. Д. Пашук, Філядельфія, 5 дол.; Укр. Гор. Демократ. Клюб, Трентон, 5 дол.; учитель С. Грабар, Пасейк, Н. Дж., 2 дол.; учитель П. Яцко, Йонкерс, Н. Й., 5 дол.; о. В. Довгович, Елмайра Гайтс, Н. Й., 3 дол.; Стрілецький Гурток, Манітоба, зложили по 1 дол.: М. Хахура, Д. Коспінюк, А. Корнійчук, Я. Нестеренко, М. Ярошевич, С. Гордій, Б. Аріко, В. Клос і С. Коник; по 50 ц.: Я. Данилців, Д. Чакула, В. Сайко і І. Якимів; Сестр. Успенія Пр. Діви Байон, Н. Дж., 5 дол.; Український Клюб, Лос Анджелес, Кал., 5 дол.; рідня Орликів, Лос Анджелес, 5 дол.; Т. Ногаш, Лос Анджелес, 2 дол.; Микола Ільницький, Лос Енджелес, 1 дол.; Василь Мусій, Лос Енджелес, 1 дол.; Петро й Анастасія Мордус, Лос Енджелес, 1 дол.; родина Літвін, Лос Енджелес, 1 дол.; Союз Українок, від. 19, Бейон, Н. Дж., 5 дол.; о. Мих. Олексів, Шамокін, Па. 1 дол.; о. М. Кузів, Сиракюз, Н. Й., 3 дол.; Бр. св. Ольги, від. 86 Пров., Сиракюз, 5 дол.; Сракюзький Укр. Нар. Дім 5 дол.; Сестр. Серця Христового, Сиракюз, 2 дол.; Укр. Кат. Жіноча Громада, Сиракюз, 2 дол.; Тов. Укр. Січ, від. 282 У. Н. Союзу, Сиракюз, 2 дол.; Члени укр. кат. хору в Сиракюз: дяковч. Й. А. Заяць 1 дол., І. М. Войцишин 1 дол., М. М. Каній 1 дол., Г. П. Кудлик 75 ц., С. О. Рибак 75 ц., П. Дембіцький 75 ц., С. Андрусишин 50 ц., Ю. Копко 50 ц., С. Шкляренко 50 ц., А. Шкляренко 50 ц., Г. Мацко 50 ц., С. Майкович 25 ц., М. Заяць, 25 ц., М. Маловецька 25 ц., Софія Гайдук 15 ц.; Мирон Литвин, Нюарк, Н. Дж., 5 дол.; Володимир Стасюк, Нюарк, 2 дол.; Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 76 У. Н. Союзу, Нюарк, 25 дол.; Павло Романишин, Нюарк, 3 дол.; Союз Українок Америки, від. 16, Дітройт, Міш., 16 дол.; Укр. Тов. „Взаїмна Поміч", Вінніпеґ, Канада, 50 дол.; о. д-р М. Копачук, Ембрідж, Па., 10 дол.; Укр. Ам. Горож. Клюб, Балтимор, Мд., 5 дол.; Григорій Шулька, Балтімор, 1 дол.; Петро Мармаш, Балтімор, 1 дол.; Йосиф Семенків, Балтімор, 1 дол.; Теодор Никула, Балтімор, 1 дол.; Йосиф Свободян, Балтімор, 1 дол.; Бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. Союзу, Філядельфія, 10 дол.; Спів. Тов. Боян, Бейон, Н. Дж., 10 дол.; „Провидіння", Філядельфія, 50 дол.; Тов. Зап. Січ, від. 283 У. Н. Союзу, Обурн, Н. Й., 5 дол.; Укр. Запомогове Тов. Дністер, від. 361 У. Н. Союзу, Ню Йорк, 50.05 дол.; Тов. Зап. Січ, від. 327 У. Н. Союзу, Гемстед, Н. Й., 5 дол.; Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу, Шікаго, Ілл., 10 дол.; Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289 У. Н. Союзу, Айрондеквіт, Н. Й., 6 дол.; М. Ляхович, Ню Йорк, 3 дол.; Хор ім. Лисенка, Джерзі Сіті, 10 дол.; о. Д. Добротвор, Елктон, Мд., 5 дол.; Василь Кучкуда, Арлінгтон, Н. Дж., 10 дол.; з Арлінгтон, Н. Дж.: Катря Гупало 5 дол., Микола Вовк дол., Луць Ящик 1 дол., Іван Вовк 1 дол., Степан Бучко 1 дол., Чарлс Савіцький 1 дол., Евген Березіцький 1 дол.; Укр. Нар. Дім, Джерзі Сіті, 10 дол.; Укр. Церковний Хор, Гудсон, Н. Й., 5 дол.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЙОНГСТАВН, О.

Шевченківський концерт.

В неділю, 28. березня наша парохія при церкві Пресв. Тройці і всі Братства і Товариства, що при ній гуртуються відсвяткували урочисто концерт в честь нашого ґенія Т. Шевченка. Програма концерту була гарно уложена і уміло переведена. Хор „Боян" відспівав 8 пісень під управою дяковчителя В. Романкова, який вложив багато праці і старання в те, щоб хор своїм співом надав святові окраси і поваги. Не менше дбайливо приготував він і хор дітей, які відспівали пять пісень і тим звеселили своїх родичів і всіх присутних, бо діточий хор все робить велике враження на присутних. Поодинокі пісні концерту були переплітані численними деклямаціями. Всі діти уміло і гарно вивязалися зі своїх деклямацій, а деякі своїм гарним виговором і красною вимовою, та бадьорим виголошенням прямо закопловали увагу слухачів. Деклямувало 14 шкільних дітей. Головний реферат виголосив о. І. Забава, бо запрошений промовець п. І. Біліньский ізза важної причини не міг прибути. Щоб зі свята була гарна памятка, переведено підчас перерви збірку на Рідну Школу в рідним краю. Збіркою занялися: І. Павловський, Т. Пиріг, Йосифа Стахура і Юстина Ткачишин. Збірка на Рідну Школу принесла $34 Жертвували по $1: о. І. Забава, В. Романків, М. Ткачишин, І. Дубінський, В. Фурман, В. Сетник, І. Павловський, І. Гармич; по 50 ц.: Марія Вус, Т. Вус, І. Баган, І. Лисиган, І. Кравець, В. Білан, Н. Нахим, Т. Періг, Йосифа Стахура, Анна Федаш, П. Філь, Т. Бойко, М. Мирдич, Анна Даровська; по 25 ц.: Юстина Мандяк, Анна Фецич, К. Нановська, М. Стенько, Марія Білан, М. Черніга, А. Винник, Ева Вітишин, А. Сорока, Кат. Белевят, М. Мамрич, Марія Лучків, Т. Фецич, Ю. Когут, Ю. Васько, Т. Дідовський, Р. Маркевич, М. Тиць, Я. Волос, Н. Левицький, К. Тиць, Ів. Маркевич, Л. Мазур. Разом $19.75, а $14.25 дрібними датками із відзнак.

Комітет Свята.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ РОБІТНИКА

до праці на фармі за заплатою 25 долярів місячно, рум і борт. Не мусить вміти доїти корови. Голоситися на адресу: 78-89

TONY MYLENKI,
Road No. 2, Habron, Ind.

НА ПРОДАЖ три-фамілійний корнеровий дім (brick venear), один великий штор, бучер, ґросерня, делікатесен, також кенди, сиґарс, сиґарет, холодільня, 5 кімнат при шторі, всі уліпшення, ґарадж на 4 авта, великий кавалок землі і гарний город. Власник продасть бинзес без дому, або з домом, по умірковaній ціні. Тижневого доходу $450. Місцевість Long Island, 16 миль від Ню Йорку.

Linden, N. J. 5 корнерових лотів, зі всіми містовими уліпшеннями, на Baltimore Ave. і Henry St. Продам дешево. Крім цього маємо великий вибір ріжних домів, фарм, бучернів, ґросернів, делікатесен шторів, ресторантів і сальонів. Голосіться до: **J. TANSKI, 17 Saint Mark's Place** (E. 8 St.), **New York City. Tel. Dry Dock 4-9580.** 81-3

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(148)



Коли Калі Бвана рішуче сказала, що вона мусить відшукати Джерого Джерома, Олд Таймер з душевного болю затиснув уста. Він уважав цього невідомого Джерого своїм суперником. Та по хвилі мовчанки він тихо додав: „Я піду з тобою і поможу віднайти тобі його". Він щиро це думав. Щастя Калі значило для нього більше ніж його власне.

Тарзан слухав їх уважно й відчув шляхотність вчинку Олд Таймера. З людьми цього покрою Тарзан любив удаватися на виправи. Тому він втрутився до розмови і сказав: „Я теж піду з вами. Але наперед я мушу побачитися зі своїми людьми. Моїм першим обовязком є дбати про них". Його слова відбивали достоїнство і повагу. Це говорив справжній король нетрів.

Цеї ночі вони всі відпочивали на тому місці де зустрілися. Другого дня вранці вони подалися в похід, до місця, де Тарзан умовився зустрінутися з Орандом і його людьми. По кількагодинному марші вони натрапили на Орандових вояків, що розложились були на поляні відпочивати. Коли чорні побачили Тарзана з їх грудей роздалися радісні голоси привіту.

З ґурта чорних вискочив в першій мірі Орандо і Кид, щоб привітати Тарзана. В той час коли Орандо віддавав майже божественну честь Тарзанові, Олд Таймер радісно обіймав Кида Та в моменті, коли Калі Бвана добре глянула на Кида, її очі широко розкрилися і зі зворушення в її очах стали сльози: „Джері, Джері дорогий! Нарешті я тебе здибала", вона закричала.